

ЛИТОВСКИЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФИЦИАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

№

23.

KURIER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Пятница. 20-го Марта — 1836 — Wilno. Piątek. 20-go Marca.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 8-го Марта.

Высочайшимъ Приказомъ 28 Февраля, находившійся при Морскомъ Министрѣ въ должности Старшаго Адъютанта, состоящій по флоту, Капитанъ 1-го ранга *Мutowkin*, уволенъ отъ службы за болезнью, Контръ-Адмираломъ, съ мундиромъ и пенсіономъ полного оклада.

— Высочайшими Указами, данными Капитулу Императорскихъ и Царскихъ Орденовъ 9-го Февраля, въ воздаяніе отлично-усердной и ревностной службы, Всемилостивѣйше пожалованъ Кавалеромъ Ордена *Св. Равноапостольнаго Князя Владимира* 4-й степени, Гродненскій Плაცъ-Маіоръ, состоящій по Кавалеріи Маіоръ *Поповъ* 16-й; — Ордена *Св. Анны* 3-й степени, Виленскій Плაცъ-Адъютантъ, состоящій по Арміи Штабсъ-Капитанъ *Городецкій*.

— Высочайшими Указами Февраля 14-го числа, за выслугу, при усердномъ отправленіи своихъ должностей, въ настоящіихъ чинахъ, узаконеннаго срока, Всемилостивѣйше пожалованы Надворные Советники: Виленской Казенной Палаты Советникъ *Петръ Лега* и Динабургскаго Военнаго госпиталя Старшій Лекаръ, Штабъ-Лекаръ *Демьянъ Лосіевскій*, на основаніи 338 статьи Свода Уставовъ о службѣ Гражданской и 11-го пункта Положенія 24 Мая 1834 года, въ Коллежскіе Советники.

— Управляющій Временною Контрольною Комиссіею по части Коммиссаріатской, 5-го класса *Палибинъ*, во вниманіи къ долговременной отлично-усердной службѣ его, Начальствомъ засвидѣтельствованной, согласно удостоенію Комитета Министровъ, Всемилостивѣйше пожалованъ въ Дѣйствительные Статскіе Советники.

— Зубнаго Врача *Жолъ*, Высочайше повелѣно числить Придворнымъ Почетнымъ Дентистомъ.

— Его Императорское Величество, изъ двухъ избранныхъ Казанскимъ Дворянствомъ кандидатовъ, изволилъ Высочайше утвердить въ званіи Казанскаго Губернскаго Предводителя Дворянства, Штабсъ-Капитана *Еремьева*.

— Его Императорское Величество, по Положенію Комитета Гг. Министровъ, въ 11-й день минувшаго Февраля, Высочайше Повелѣть соизволилъ: отъ запрещенія представлять къ орденамъ неимѣющихъ знака отличія безпорочной службы (Св. Зак. т. 1 Учр. ст. 2217) изъять чиновниковъ, удостоившихся уже получить за выслугу узаконенныхъ 25-ти и 35-ти лѣтъ ордена *Св. Георгія* или *Св. Владимира*, если впрочемъ формуляры ихъ и засвидѣтельствованія Начальства не подають никакого повода сомнѣваться въ безпорочности ихъ службы.

— Дополнительные правила къ положенію объ учрежденіи вольныхъ почтъ въ Россіи содержать въ себѣ слѣдующія главные статьи:

I. Для вѣщаго распространенія полезнаго заведенія вольныхъ почтъ, Губернскимъ и Почтовымъ Начальствамъ вмѣняется въ обязанность принимать все зависящія отъ нихъ мѣры къ соглашенію мѣстныхъ жителей содержать сѣи почты цѣлыми селеніями. Въ случаѣ изъясненія на сіе согласія всѣмъ

WIAOMOŚCI KRAJOWE.

Sankt-Petersburg, dnia 8 Marca.

Przez Najwyższy Rozkaz dzienny 28-go Lutego, znajdujący się przy Ministrze Marynarki w obowiązku Starszego Adjutanta, liczący się we Flocie Kapitan 1-ey rangi *Mutowkin*, uwolniony został ze służby dla choroby. Kontr-Admiralem, z mundurem i pensją zupełnego wyznaczenia.

— Przez Najwyższe Ukazy, dane do Kapituły Cesarzkich i Królewskich orderów 9-go Lutego, w nagrodę odznaczający się i gorliwej służby, Nayłaskawiey mianowani Kawalerami orderu *Sw. Równego z Apostołami Xięzcia Włodzimierza* 4-go stopnia, Grodzieński Plac-Major, liczący się w Kawalerii Major *Popow* 16-ty; orderu *Sw. Anny* 3-go stopnia, Wileński Plac-Adjutant, liczący się w Armii Sztabs-Kapitan *Horodecki*.

— Przez Najwyższe Ukazy dnia 14-go Lutego, za wysługę, przy gorliwym spełnianiu obowiązków na terniejszych urządach, ustanowionego terminu, Nayłaskawiey wyniesieni, Radcy Dworu: Wileński Izby Skarbowey Radca *Piotr Lega* i Dyneburskiego lazaretu woyskowego Starszy Lekarz, Sztabs-Lekarz *Damian Łosiewski*, na osnovie 338 artykułu Połączenia Praw o służbie Cywilney, i 11 punktu Ustawy 24 Maja 1834 roku, na Radców Kollegialnych.

— Zarządzający Czasową Kontrolną Kommissją części Kommissoryatskiej, 5-tey klasy *Palibin*, przez wzgląd na długą, gorliwość oznaczoną służbę jego, przez Zwierzchność zaświadczoną, zgodnie z przyznaniem Komitetu Ministrów, Nayłaskawiey wyniesiony na Rzeczywistego Radcę Stanu.

— Dentystę *Jolę*, Nayłaskawiey rozkazano uważać za Nadwornego Honorowego Dentystę.

— Jego Cesarska Mość, z dwóch wybranych przez Dworzanstwo Kazańskie Kandydatów, Najwyżey potwierdził raczył na urząd Kazańskiego Gubernialnego Marszałka Dworzanstwa, Sztabs-Kapitana *Jeremiejewa*.

— Jego Cesarska Mość, po nastalém postanowieniu Komitetu PP. Ministrów, w dniu 11-tym zeszłego Lutego, Najwyżey rozkazać raczył: z pod zabronienia przedstawiać do orderów, niemających znaku dystynkcyi nieskazitelnej służby (Pol. Pr. t. I. Urzadz. art. 2217) wyjąć urzędników, którzy stali się godnymi, otrzymania za wysłużenie ustanowionych 25-ciu i 35-ciu lat orderu *Sw. Jerzego* lub *Sw. Włodzimierza*, jeśli z resztą formularze ich i poświadczenia Zwierzchności, nie dają żadnego powodu do powątpiewania o nieskazitelności ich służby.

— DODATKOWE PRAWIDŁA DO USTAWY O ZAPROWADZENIU wolnych Poczt w Rossyi, zawierają w sobie następujące główne artykuły:

I. Dla skuteczniejszego rozszerzenia użytecznego zaprowadzenia wolnych poczt, wkłada się obowiązek na Gubernialne i Pocztowe Zwierzchności, użyć wszelkich, od nich zależących środków, do skłonienia miejscowych mieszkańców, utrzymywać te poczty całemi wsiami. W zdarzeniu oświadczenia na to zgody wszy-

ми жителями селенія, дозволеніе имъ содержать вольныя почты дается преимущественно предъ частными товариществами, хотя бы они составились изъ обывателей того же самого селенія. Цѣлое селеніе, принявшее на себя содержаніе вольной почты, обязано установить, по усмотрѣнію своему, порядокъ для безостановочнаго отправленія почтовой гоньбы, съ взаимною въ семь другъ за друга порукою, и на основаніи § 10 Положенія 25 Октября 1831 года избрать для управленія станціею старосту.

II. Пріемъ объявленій отъ желающихъ завести вольныя почты и выдачу на то дозволеній производится слѣдующимъ порядкомъ: а) Въмѣсто опредѣленнаго на сіе § 11 Положенія шестимѣсячнаго срока принимать объявленія и выдавать дозволенія на заведеніе вольныхъ почтъ во всякое время. б) Если содержатель станціи по подряду окажется неблагонадежнымъ, то дозволеніе учредить на оной вольную почту выдавать и прежде истеченія срока заключенному съ нимъ контракту, означая въ семь дозволеніи, съ котораго именно времени вольная почта должна воспріяты начало. в) Если кто пожелаетъ тотчасъ по подачѣ объявленія получить дозволеніе, дабы благовременно заготовить все нужное для вольной почты и представить при семь объявленіи удостовѣреніе, что имѣетъ всѣ къ тому способы, а согласія цѣлыхъ селеній на учрежденіе оной въ виду не будетъ, то таковое желаніе удовлетворяется безпрепятственно. г) Выдавать дозволеніе на учрежденіе вольныхъ почтъ и на дальнѣйшіе противъ назначеннаго § 15 Положенія сроки, какъ то: на два, на три и на четыре трехлѣтія сообразно желанію учредителя; но трехлѣтій не раздроблять. д) Выдачу дозволеній оканчивать предъ самымъ начатіемъ торговъ, и въ то же время, согласно § 18 Положенія, сообщать Казенной Палатѣ, на какія именно станціи дозволенія выданы, для прекращенія подряда на оныя.

III. Буде содержатель вольной почты выстроить съ согласія владѣльца земли домъ для проезжающихъ и сдѣлавъ другія для ихъ удобства заведенія, окажется совершенную исправность въ принятой имъ на себя обязанности, то данное дозволеніе распространяется еще на нѣсколько трехлѣтій по желанію содержателя и усмотрѣнію Почтоваго Начальства. Если для удобнѣйшаго и выгоднѣйшаго изворота лошадами учредитель вольной почты пожелаетъ завести таковую и на первыхъ отъ содержимой имъ сосѣдственныхъ, на подрядѣ состоящихъ, станціяхъ, таковому дается на сіе дозволеніе преимущественно предъ другими желающими, исключая случаевъ, когда на сосѣднихъ станціяхъ будутъ желающіе изъ жителей тѣхъ самыхъ селеній, гдѣ сіи станціи находятся.

IV. Буде кто изъ содержателей вольныхъ почтъ признаетъ удобнѣйшимъ для возки почтъ завести фуры такой величины, чтобъ въ нихъ могла вмѣщаться кладь, опредѣленная для полутора, или двухъ повозокъ, т. е. до 30, или 40 пудовъ, то сіе не воспрещается и плата прогоновъ производится на три, или четыре лошади, смотря по вѣсу поклажи, а именно, за 30 пудъ на три лошади, а за 40 на четыре лошади. Но для эстафетъ, Фельдъегерей, Курьеровъ, а также и для проезжающихъ должны быть на станціяхъ телеги, или брички, сколь можно легкія. Правило сіе распространяется и на зимнія повозки.

V. Если вольная почта заведена товариществомъ изъ жителей того селенія, гдѣ станція находится, и они признаютъ для себя полезнымъ, до устройства станціоннаго дома, содержать лошадей, повозки и проч. въ собственныхъ своихъ домахъ, то сіе имъ не воспрещается; но въ такомъ случаѣ перемѣна лошадей должна производиться въ опредѣленномъ домѣ, въ которомъ непременно долженъ находиться и староста, а на дворѣ при семь домѣ опредѣленное § 28 Положенія число лошадей для курьеровъ, эстафетъ и почтъ, и нѣкоторое число оныхъ для проезжающихъ, дабы отъ сбора лошадей съ разныхъ дворовъ не могло происходить остановки. Порядокъ сей наблюдается и тамъ, гдѣ вольная почта содержится цѣлымъ селеніемъ.

VI. Если кто изъ желающихъ завести вольную почту будетъ просить вспомоствованія на первоначальное обзаведеніе, а другихъ желающихъ взять ту станцію безъ пособія къ окончательному сроку, назначенному для выдачи дозволеній, не явится, то губернская Почтовая Контора выдаетъ таковое пособие въ соразмѣрности съ количествомъ денегъ, которое можетъ въ теченіе года причитаться станціи за возку почтъ и эстафетъ, но не иначе какъ по испрошеніи на таковую выдачу разрѣшенія отъ Почтоваго Департамента и по представленіи почтосодержателемъ залого. Когда же вольная почта взята цѣлымъ селеніемъ, то вышепомянутое пособие выдает-

сткихъ mieszkańców wsi, pozwolenie utrzymywać wolne poczty, daje się im z pierwszeństwem przed prywatnymi towarzystwami, chociażby te złożyły się z mieszkańców tejże wsi. Cała wieś, przyjmująca na siebie utrzymywanie wolnej poczty, obowiązana jest ułożyć, podług własnej uwagi, porządek dla nieustannego odbywania biegu poczty, ze wzajemną w tém jeden za drugiego poręką, i, na podstawie § 10 Ustawy 25-go Października 1831 roku, wybrać dla zarządu stacyi Starostę.

II. Przyjmowanie oświadczeń od chcących zaprowadzić wolne poczty, i wydawanie na to pozwoleń, odbywać następnyim porządkiem: a) Zamiast naznaczonego na to § 11 Ustawy sześciomiesięcznego terminu, przyjmować oświadczenia i wydawać pozwolenia na zaprowadzenie wolnych poczt, w każdym czasie. b) Jeżeli Dzierżawca stacyi przez podrad okaże się niepewnym, wtedy pozwolenie założyć na niej wolną pocztę, wydawać i przed upłynieniem terminu zawartego z nim kontraktem, wyrażając w tém pozwoleniu, od którego mianowicie czasu wolna poczta powinna wziąć początek. c) Jeżeli kto zechce, wraz po podaniu oświadczenia, otrzymać pozwolenie, ażeby zawczasu mógł przygotować wszystko, co jest potrzebnem dla wolnej poczty, i przedstawi, przy takowym oświadczeniu, zapewnienie, że ma wszystkie do tego sposoby, a zgody całych wsi na jej zaprowadzenie w widoku nie będzie, wtenczas, temu żądaniu jego zadosyć czyni się, bez wszelkiej przeszkody. d) Pozwolenie wydawać na zaprowadzenie wolnych poczt i na dłuższe, niżeli § 15 Ustawy są przeznaczone, terminy, jako to: na dwa, trzy i cztery trzylecia, stosownie do życzeń zaprowadzającego; lecz trzyletniego terminu nie rozdrabiać. e) Wydanie pozwoleń kończyć przed samem zaczęciem targów, i w tymże czasie, zgodnie z § 18 Ustawy, uwiadamić Izbę Skarbową, na jakie mianowicie stacye wydane są pozwolenia, dla zaprzestania na nie podradu.

III. Jeżeliby Dzierżawca wolnej poczty za zgodzeniem się właściciela ziemi, wybudował dom dla przejeżdżających i zrobiwszy inne dla ich wygody zaprowadzenia, okazał zupełną akuratność w przyjętym na siebie przezeń obowiązku; wtedy dane mu pozwolenie rozciąga się jeszcze na kilka trzyletnich terminów, podług życzenia Dzierżawcy i uwagi Pocztowej Zwierzchności. Jeżeli dla łatwiejszego i korzystniejszego zwrotu koni, założyciel wolnej poczty, zechce zaprowadzić taką i na pierwszych, od dzierżawionej przezeń sąsiednich, na podradzie będących stacyach, takiemu daje się na to pozwolenie, z pierwszeństwem przed innemi ubiegającemi się, wyjąwszy zdarzenia, kiedy o sąsiednie stacye będą ubiegającemi się mieszkańcy tych samych wiosek, w których te stacye znajdują się.

IV. Jeżeliby ktokolwiek z Dzierżawców wolnych poczt dogodniejszemu uznał, dla wożenia poczt zaprowadzić wozy takiej wielkości, ażeby w nich mógł się mieścić ładunek, przeznaczony na półtora albo dwa powozy, to jest: do 30 lub 40 pудов, nie zaprzecza się to, i opłata prohonów wydaje się na trzy albo cztery konie, podług wagi ładunku, a mianowicie za 30 pудов na trzy konie, a 40 na cztery konie. Lecz pod sztafety, feldjegerów, kurjerów, a także i dla przejeżdżających, znajdować się powinny na stacyach telegi czyli bryczki, jak można najlżeysze. Prawidło to rozciąga się i na zimowe powozy.

V. Jeżeli wolna poczta, zaprowadzoną będzie przez Towarzystwo, z mieszkańców tej wsi, gdzie stacya znajduje się i uznają oni dla siebie pożytecznem, przed urządzeniem domu stacyynego, utrzymywać konie, powozy i t. d. we własnych swych domach, to się im nie zaprzecza; lecz w takim zdarzeniu przemiana koni powinna odbywać się w przeznaczonym domu, w którym koniecznzie znajdować się powinien i Starosta, a na podworzu przy tym domu, przeznaczona § 28 Ustawy liczba koni, pod kurjerów, sztafety i poczty, i niejaka ich liczba dla podróжных, ażeby zbieranie koni z rozmaitych domów, nie mogło sprawiać zwłoki. Ten porządek zachowuje się i tam, gdzie wolna poczta utrzymywana jest przez wieś całą.

VI. Jeżeli ktokolwiek, z chcących zaprowadzić wolną pocztę, prosić będzie zapomogi na początkowe oporządzenie, a inni, życzący sobie wziąć tę stacyą bez zapomogi, do ostatecznego terminu, przeznaczonego na wzięcie pozwoleń, stawać nie będą, wtenczas Gubernialna Pocztowa Kantora, wydaje takową zapomogę, w proporcji ilości pieniędzy, jaka w przeciągu roku wypadnie, za wożenie poczt i sztafet, lecz nie inaczej, jak po otrzymaniu na takowe wydanie rozstrzygnięcia Pocztowego Departamentu, i złożeniu przez Dzierżawcę poczty ewikcyi. Jeżeli zaś wolna poczta, wziętą będzie przez całą wieś, wtenczas wspomniane zapomóżenie wydaje się bez ewikcyi, lecz nie wprzód, jak po

ся безъ залога, но не прежде какъ по дѣйствительномъ учрежденіи вольной почты. Въ уплату сего пособия, при каждомъ платежѣ денегъ, причитающихся содержателямъ за возку почтъ и эстафетъ, удерживается третья часть оныхъ, такъ, чтобы выданная заимообразно сумма пополнена была непременно въ три года, или ранѣе, смотря по количеству суммъ.

VII. Содержатели вольныхъ почтъ, исполняя во всей строгости правила, предписанныя для возки почтъ, курьеровъ, эстафетъ и проѣзжающихъ по дорожнымъ и взимая за оную опредѣленные прогоны, могутъ возить, если пожелаютъ, проѣзжающихъ и безъ дорожныхъ, и пользоваться вообще промысломъ извоза наравнѣ со всѣми, онымъ занимающимися, получая плату за таковой извозъ на томъ основаніи, какъ получаютъ оную послѣдніе, т. е. по добровольному о томъ условію съ проѣзжающими. При дачѣ лошадей ѣдущимъ безъ подорожень, содержатели вольныхъ почтъ обязываются наблюдать, подѣ опасеніемъ строгаго взысканія, чтобы имѣющіе подорожныя, а тѣмъ паче ѣдущіе по казенной надобности, ни малѣйшей остановки не терпѣли отъ отпуска лошадей не имѣющимъ подорожень.

— По присланнымъ въ Святѣйшій Правительствующій Синодъ за 1834 годъ перечневымъ вѣдомостямъ о числѣ родившихся, умершихъ и бракомъ сочетавшихся всякаго званія людей, содержащихъ Православную Грекороссійскую Вѣру, явствуетъ, что въ теченіе онаго года, въ сорока трехъ Епархіяхъ Имперіи Россійской (изъ Оренбургской и Имеретинской свѣдѣній не доставлено) родилось: мужскаго пола, 979,877; женскаго, 928,801, и того 1,908,678 чел.; умерло: мужскаго пола, 657,822; женскаго, 635,176, всего 1,292,998 чел.; слѣдственно родилось болѣе нежели умерло 615,680 чел. Изъ числа 657,822 умершихъ въ 1834 году мужскаго пола умерли, не достигнувъ пяти лѣтъ отъ рожденія, 339,079; отъ пяти до десяти 34,691; отъ десяти до пятинадцати 15,375; отъ пятинадцати до двадцати 15,172; отъ двадцати до двадцати пяти 16,843; отъ двадцати пяти до тридцати 16,218; отъ тридцати до тридцати пяти 16,858; отъ тридцати пяти до сорока 17,835; отъ сорока до сорока пяти 18,805; отъ сорока пяти до пятидесяти 20,358; отъ пятидесяти до пятидесяти пяти 23,761; отъ пятидесяти пяти до шестидесяти 21,737; отъ шестидесяти до шестидесяти пяти 26,506; отъ шестидесяти пяти до семидесяти 19,835; отъ семидесяти до семидесяти пяти 20,865; отъ семидесяти пяти до восьмидесяти 12,286; отъ восьмидесяти до восьмидесяти пяти 10,686; отъ восьмидесяти пяти до девяноста 5,328; отъ девяноста до девяноста пяти 3,049; отъ девяноста пяти до ста 1,587; отъ ста до ста пяти 657; отъ ста пяти до ста десяти 115; отъ ста десяти до ста пятнадцати 74; отъ ста пятнадцати до ста двадцати 46; отъ ста двадцати до ста двадцати пяти 35; отъ ста двадцати пяти до ста тридцати 10; отъ ста тридцати до ста тридцати пяти 8; отъ ста тридцати пяти до ста сорока 1; отъ ста сорока до ста сорока пяти 1; отъ ста пятидесяти до ста пятидесяти пяти 1. Браковъ въ 1836 году совершено 362,530.

— Военный Совѣтъ, разсмотрѣвъ представленіе Коммиссаріатскаго Департамента, согласно заключенію Департамента, положилъ: содержащихся подъ арестомъ подсудимыхъ отставныхъ Офицеровъ, кои не имѣютъ собственныхъ средствъ пользоваться во время болѣзни, принимать для излеченія въ военныхъ госпиталяхъ, съ платою онымъ отпускаемыхъ симъ Офицерамъ кормовыхъ денегъ по 25 коп. въ сутки; издержки же сверхъ сего, принимать на счетъ суммъ, ассигнуемой Коммиссаріату для содержанія госпиталей. Это положеніе Военнаго Совѣта въ 18-й день Декабря удостоено Высочайшаго утвержденія. (Сен. В.)

— 1-го ч. с. м. происходило собраніе акціонеровъ Общества С. Петербургскаго и Любекскаго пароходства. Предсѣдатель, Генераль-Адъютантъ, Графъ Александръ Бенкендорфъ, открылъ оное рѣчью, содержащею отчетъ изъ дѣйствій и оборотовъ сего общества за 1835 годъ. Изъ сего отчета явствуетъ, что на трехъ пароходахъ которые имѣетъ компанія, перевезено въ продолженіе года 2,100 пассажировъ. Чистой прибыли получено 256,872 р. 36 коп., изъ конхъ отчислено дивидендовъ по 48 руб. т. е. по 16 процентовъ на акцію, остальные же 64,872 руб. 36 коп. причислены къ запасному капиталу. (Сен. Изв.)

— 23-го Февраля происходило годичное собраніе акціонеровъ перваго Россійскаго Страховаго отъ огня Общества. По болѣзни старшаго Директора, Адмирала Графа Н. С. Мордвинова, предсѣдательствовалъ въ немъ Директоръ Баронъ Л. И. Штиглицъ. Изъ прочитаннаго при семъ отчета за 1835 годъ явствовало, какъ благопріятное положеніе дѣлъ Общества, такъ и то обстоятельство, что въ истекшемъ

речьивистѣмъ заведеніи волной почты. На выплатѣ tego запоможенія, при каждомъ плаценіи пеніе-дзы, przypadających Dzierżawcom за wożenie poczt i sztafet, zatrzymuje się trzecia ich część, tak, ażeby wydana sposobem pożyczki summa, powróconą była koniecznie w przeciągu trzech lat, albo wcześniej, uważając na ilość summy.

VII. Dzierżawcy wolnych poczt, wypełniając w zupełnej ścisłości prawidła, przepisane dla wożenia poczt, kurjerów, sztafet i przejeżdżających za podorożnemi, pobierając za nie naznaczone prochy, mogą wozić, jeżeli zechcą, przejeżdżających i bez podorożnych, i w ogólności zatrudniać się przemysłem wożenia na równi ze wszystkimi trudniącemi się tym przemysłem, otrzymując płacę za takowe wożenie na tej podstawie, jak ją pobierają ostatni, to jest: podług dobrowolnego na to zgodzenia się z przejeżdżającymi. W dawaniu koni jadącym bez podorożnych, Dzierżawcy wolnych poczt obowiązani są postrzegać, pod obawą surowej odpowiedzialności, ażeby mający podorożne, a tym bardziej jadący za skarbową potrzebą, najmniejszej nie doświadcza- czali zwłóki, przez oddanie koni niemającym podorożnych.

— Podług otrzymanych w Najswiętszym Rządzącym Synodzie za rok 1834 średnich wiadomości o liczbie narodzonych, zmarłych i zaślubionych wszelkiego stanu ludzi, wyznających Prawowierną Greko-Rossyjską Religiją, okazuje się, że w biegu tego roku, w czterdziestu trzech dycecyach Cesarstwa Rossyjskiego (z Orenburskiej i Imeretyjskiej wiadomości nie otrzymano) narodziło się: płci męskiej, 979,877; żeńskiej 928,801, razem 1,908,678 osób; umarło: płci męskiej 657,822; żeńskiej, 635,176, wszystkich 1,292,998 osób; następnie narodziło się więcej, niżeli umarło 615,680 osób. Z liczby 657,822 osób, zmarłych w 1834 roku płci męskiej umarło, nie dożywszy lat pięciu 339,079; od pięciu do dziesięciu 34,691; od lat dziesięciu do piętnastu 15,375; od piętnastu do dwódziestu 15,172; od dwódziestu do dwódziestu pięciu 16,843; od dwódziestu pięciu do trzydziestu 16,218; od trzydziestu do trzydziestu pięciu 16,858; od trzydziestu pięciu do czterdziestu 17,835; od czterdziestu do czterdziestu pięciu 18,805; od czterdziestu pięciu do pięćdziesięciu 20,358; od pięćdziesięciu do pięćdziesiąt pięciu 23,761; od pięćdziesiąt pięciu do sześćdziesięciu 21,737; od sześćdziesięciu do sześćdziesiąt pięciu 26,506; od sześćdziesiąt pięciu do siedmndziesięciu 19,835; od siedmndziesięciu do siedmndziesiąt pięciu 20,865; a od siedmndziesiąt pięciu do osmdziesięciu 12,286; od osmdziesięciu do osmdziesiąt pięciu 10,686; od osmdziesiąt pięciu do dziewiędziesięciu 5,328; od dziewiędziesięciu do dziewiędziesiąt pięciu 3,049; od dziewiędziesiąt pięciu do sta 1,587; od sta do sta pięciu 657; od sta pięciu do sta dziesięciu 115; od sta dziesięciu do sta piętnastu 74; od sta piętnastu do sta dwudziestu 46; od sta dwudziestu do sta dwudziestu pięciu 35; od sta dwudziestu pięciu do sta trzydziestu 10; od sta trzydziestu do sta trzydziestu pięciu 8; od sta trzydziestu pięciu do sta czterdziestu 1; od sta czterdziestu do sta czterdziestu pięciu 1; od sta pięćdziesięciu do sta pięćdziesiąt pięciu 1. Małżeństw w 1836 roku zawarto 362,530.

— Rada Woyskowa, rozpatrzywszy przedstawienie Departamentu Kommissoryatskiego, zgodnie z wnioskiem Departamentu, postanowiła: będących pod ar- estem pod sądnych Oficerów odstawnych, którzy nie mają własnych środków opatrzenia się w czasie choroby, przyjmować na leczenie do szpitalów woyskowych, z opłatą im, wydających się tym Oficerom kar- mowych pieniędzy, po 25 kop. na dobę; wydatki zaś nad te, przyjmować na rachunek summy, assignującej się przez Kommissoryat na utrzymanie szpitalow. Po- stanowienie to Rady Woyskowej w dniu 18 Grudnia zaśluziło na Narwrzszę potwierdzenie. (G. S.)

— Dnia 1-go t. m. odbyło się posiedzenie Akcyonaryuszów Towarzystwa Żeglugi parowej między Peters- burgiem a Lubeką, które Prezes, Jenerał-Adjutant Hra- bia Alexander Benkendorf zagał mową, zawierającą zdanie sprawy z czynności Towarzystwa i obrótow je- go za rok 1835. Z tego zdania sprawy daje się widzieć, że na trzech statkach parowych, które Kompania po- siada, było w ciągu roku 2,100 przejeżdżających. Czy- stego zysku odniesiono 256,872 ruble 36 kop., z których wydano dywidendy po 48 rubli, to jest: po 16 procen- tów na akcyę, a pozostałe 64,872 rubli 36 kop., przy- łączono do zapasnego kapitału. (P. P.)

— Dnia 23-go Lutego, odbyło się roczne zgromadze- nie Akcyonistów pierwszego Rossyjskiego Assekuracyj- nego Towarzystwa od ognia. Z przyczyny choroby Star- szego Dyrektora, Admirala Hrabiego N. S. Mordwino- wa, prezydował w niem Dyrektor Baron L. J. Stieglitz. Z odczytanego przytém sprawozdania okazuje się, jak jest pomysłny stan interesów Towarzystwa, równie i ta okoliczność, że w roku zeszłym było bardzo mało

году было очень мало пожарныхъ случаевъ: вообще заплачено за пожарные убытки 210,042 р. 82 к. страховой преміи получено 1,778,509 р. 25 к. чистой прибыли оказалось 1,512,735 р. 76 к. Изъ сей суммы перенесено на счетъ запаснаго капитала 712,735 руб. 76 к., а на выдачу дивиденда акціонерамъ назначено 800,000 р., т. е. на каждую акцію по 80 р. Запасный капиталъ составлялъ 1 Января, 2,785,165 р. 7 к. (К. Г.)

— Изъ Одессы пишутъ: „Рейдъ нашъ все еще покрытъ льдомъ, простирающимся даже на далекое пространство внѣ залива. Столь долгое время закрытіе нашего порта представляетъ небывалое у насъ явленіе; оно для насъ было тѣмъ неожиданнымъ, что портъ и рейдъ нашъ очистились было совершенно отъ льда въ половинѣ Января, и потомъ покрылись наносными льдинами изъ Днѣпровскаго лимана. Лдины эти сплотились и смерзлись при не очень сильномъ холодѣ, наступившемъ въ концѣ Января, и теперь образуютъ унылое лдяное поле, на мѣстѣ зыбкой лазуревой поверхности залива. Нѣсколько пришедшихъ судовъ были въ виду города въ послѣдніе дни и подходили къ краю покрывающей рейдъ лдяной коры, но принуждены были возвратиться или отвинуты были въ море льдинами, отрывающимися по временамъ отъ всей лдяной массы. Два матроса съ одного изъ этихъ судовъ рѣшились даже, въ прошлый Понедѣльникъ, сойти съ своего судна, стоявшаго у края лдяной коры близъ Малаго Фонтана, на разстояніи нѣсколькихъ верстъ отъ порта, и прошли по льду въ карантинный портъ, гдѣ они передали письма и запасились нѣкоторыми необходимыми припасами; они благополучно возвратились потомъ, по льду же, на свое судно, которое въ ночь со Вторника на Среду отнесено было въ море. На сѣверной сторонѣ залива стоитъ на мели захваченное льдами, каботажное Русское судно; экипажъ и грузъ съ него сняты. (Од. В.)

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Франція.

Парижъ, 12-го Марта.

Принцы Саксенъ-Кобургскіе, въ сопровожденіи Герцога Немурскаго, осматривали вчера разные памятники и публичныя заведенія зѣлѣной столицы, а между прочимъ колонну на Вандомской площади, церковь Св. Магдалины, домъ Инвалидовъ, Пантеонъ, церковь Богородицы, Ботаническій садъ и артиллерійскій Музей.

— *Мониторъ* содержитъ Королевское постановленіе, назначающее годовое содержаніе Кардиналу Архіепископу Руанскому и Окскому, съ 1-го Января с. г. по 25,000 фр.

— *Журналъ Првій* сообщаетъ: „Вчера Полиція въ одномъ домѣ на улицѣ Урсинской, открыла тайную фабрику пороха. 6 чел. въ ней занимавшихся и владѣльца дома взяли подъ стражу. Найдено 130 фунт. пороха. Вчера также въ одномъ домѣ на улицѣ Бонъ найдено 4 ящика съ ружьями и пистолетами. Все это оружіе находилось въ такомъ состояніи, что можно было оное употребить во всякое время. Также найдено 80 ящиковъ съ патронами. Ящики сѣи оставлены тамъ какимъ-то жильцемъ подъ ложнымъ именемъ. Въ сей комнатѣ не было никакой мебели, а тотъ который оную нанялъ, не показывался уже нѣсколько мѣсяцевъ. По сдѣланомъ слѣдствіи много лицъ уже взято.

— *Mémorial des Pyrénées* въ номерѣ отъ 8-го ч. напечаталъ дневной приказъ *Кабрери*, коимъ онъ въ отмщеніе за разстрѣланіе своей матери, велитъ тотчасъ разстрѣлать жену Полковника *Донъ-Мануэля-Фонтилераса* и 34 другихъ женщинъ.

— Испанскіе фонды сегодня на биржѣ опять понизились. Причиною сему слухъ, что будто бы Алжирскій легіонъ потерпѣлъ значительное пораженіе, и что побѣги въ войскѣ Христиановъ ежедневно увеличиваются. 13-го Марта.

Оба Принца Саксенъ-Кобургскіе находились вчера во время представленія Мейербергера *Гугенотовъ*, въ большомъ оперномъ домѣ, а потомъ на балѣ у Англійскаго Посланника.

— *Courrier Français* сообщаетъ, что Г. Жукъ третьяго дня по совѣщаніи съ Президентомъ Совѣта, издалъ повелѣніе арестовать болѣе ста лицъ, прикосновенныхъ къ открытымъ запасамъ пороха въ Урсинской улицѣ. Говорятъ, что между заключенными находится много Адвокатовъ. *Gazette de Tribunaux* утверждаетъ, что наиболѣе арестовано студентовъ. Сія же газета сообщаетъ еще слѣдующія подробности: „Говорятъ, что съ нѣкотораго времени, въ одномъ домѣ на Урсинской улицѣ устроенъ пороховой заводъ, куда ежедневно хаживали молодые студенты, переодѣвшись и участвовали въ дѣланіи пороха. По прибытіи туда посланнаго Префектомъ, Коммиссара Полиціи Г-на Лона, молодые люди не хотѣли отпереть дверь; но Коммиссаръ велѣлъ окружить домъ

прзпадкѡвъ пожара: въ огѡлѣ заплатаѡо за szkody przez pozar zrzadzone 210,042 rub. 82 kop. assekuracyynego premium otrzymano 1,778,509 rub. 25 kop., czystego zysku przypadło 1,512,735 rub. 76 kop. Z summy tey odłożono na zapasny kapitał 712,735 rub. 76 kop.; a na wydanie dywidendy akcyonaryuszom naznaczono 800,000 rub., t. j. na kaŹdą akcyę po 80 rub. Kapitał zapasny 1-go Stycznia, czynił 2,785,165 rub. 7. kop. (G. H.)

— Donoszą z Odessy: „Port nasz jeszcze okryty jest lodem, daleko nawet rozciągającym się zewnątrz zatoki. Tak długie zamarznięcie naszego portu, okazuje nam niedoświadczone jeszcze zdarzenie; było ono dla nas przez to niespodziane, że port nasz i rejda zupełnie się były pozbaWiły lodu w połowie Stycznia, i potóm zostały pokryte krą napływową z Dnieprowskiego limanu. Kra ta zbiła się w jedno i zamarzła, przy niezbyt wielkim mrozie, który nastąpił w końcu Stycznia, i teraz wystawia ponure lodowe pole, w miescu kołyszĄcey się lazuruwey powierzchni zatoki. Kilka przybyłych okrętów stały w ostatnich dniach naprzeciw miasta, i podchodziły do brzegu skorupy lodu pokrywającego rejde, ale dla lodu odrywającego się niekiedy od całej lodowej masy, przymuszeni byli powrócić lub się posunąć na morze. Dwa maytkowie jednego z tych okrętów, zdeterminowali się w zeszyt poniedziaek, zeyść nawet ze swego statku, który stał u brzegu skorupy, w bliskości małej fontany, w odległości kilku wiorst od portu, i przeszli po lodzie do kwarantannowego portu, gdzie oddali listy i opatrzyli się w niektóre nieodbite zapasy; potóm powrócili szczęśliwie, takóŹ po skorupie lodu na swój statek, który w nocy z wtorku na srodę odniesiony został na morze. W północney stronie zatoki, stoi na mieliznie, ściśniony lodami, przewozowy statek Rossyyski; ekwipaŹ i ładunek z niego są zdjęte. (G. O.)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Francia.

ParyŹ, dnia 12 Marca.

XiąŹeta Sasko-Koburscy, w towarzystwie Xięcia Nemours, oglądali wczora różne pomniki i zakłady publiczne tuteyszej stolicy; między innemi kolumnę na placu Vendôme, kościół S. Magdaleny, Dom Inwalidów, Panthéon, kościół Katedralny Najśw. Panny, Ogród botaniczny i Muzeum Artylleryi.

— *Monitor* zawiera postanowienie Królewskie, przeznaczające rocznego utrzymania, dla Kardynała Arcybiskupa Rouańskiego i Auchskiego, licząc od dnia 1-go Stycznia t. r. 25,000 franków.

— W *Journal de Paris* czytamy: „Zawczora policya w domu jednym na ulicy Oursińskiej odkryła tajemną fabrykę prochu. Sześciu ludzi, w niej pracujących i właściciela domu aresztowano. Znalezione 130 funtów prochu. Wczora w domu jednym na ulicy Beaune zabrano cztery skrzynie z karabinami i pistoletami. Wszystkie ta broń była w stanie do uŹycia przydatną. Tamże znalezione 80 paków z ładunkami. Skrzynie te wniesione tam były przez pewnego mieszkańca pod zmyślonem imieniem. W pokoju tym żadnych nie było sprzętów, a ten, co go najął, od kilku miesięcy nie był już widywany. Robi się wyśledzenie. Wiele już osób uwięziono.

— *Mémorial des Pyrénées* w numerze z dnia 8-go umieścił rozkaz dzienny *Kabrery*, przez który on, w odwecie za rozstrzelanie swej matki: żonę *Don Manuela Fontilerasa* i 34 innych niewiast natychmiast rozstrzelać rozkazuje.

— Papiery hiszpańskie dzisiaj na giełdzie bardzo się chwiałały. Za przyczynę tego nazznaczają pogłóskę, że Legia Angielska znaczney klęski doznała, i że dezercya w woyskach Krystynistów codzienn się powiększa. Dnia 13.

Obadway XiąŹeta Sasko-Koburscy byli wczora na operze Meyerbeera, *Hugenoci*; a potóm na balu u Pośta Angielskiego.

— *Courrier Français* donosi, że P. Gisquet, zawczora po rozmówieniu się z Prezydentem Rady, wydał rozkazy na uwięzienie więcey sta osób, mających uczestnictwo z odkryciem zapasów prochu na ulicy Oursińskiej. Mówią, że między uwięzionemi jest wiele adwokatów. *Gazette des Tribunaux* zapewnia, że naywięcey uwięziono studentów. TaŹ gazeta ogłasza jeszcze następujące szczegóły: „Zdaje się, że od niejakiego już czasu w domu jednym na Oursińskiej ulicy założona była prochownia; codzienn chodzili tam młodzi studenci, poprzebierani, i byli uczestnikami w robieniu prochu. Za przybyciem postanego przez Prefekta policyi Kommissarza, Pana Von, nie chcieli ci młodzienci drzwi otworzyć; zatém Kommissarz kazał dom otoczyć i oświadczył zamkniętym, że sify zbroyney na

и объявивъ запершимся, что онъ призываетъ вооруженную силу. Тогда отворили — и Полиція нашла совершенно устроенный пороховой заводъ. Владелецъ дома не арестованъ, какъ по ошибкѣ извѣщено было. Утверждаютъ даже, что по слѣдствію, сдѣланному на мѣстѣ Коммиссаромъ Полиціи, оказалось, что хозяинъ отдавая въ наемъ свою комнату въ своемъ домѣ, имѣлъ въ виду только личные свои выгоды, и нимало не заботился о томъ, для чего она будетъ предназначена. По сей причинѣ Коммиссаръ хозяина освободилъ, а молодыхъ людей бывшихъ въ сей комнатѣ доставилъ въ Префектуру Полиціи. Количество приготовленнаго пороха составляетъ 150 фунтовъ. После сего открытія, изданы здѣсь повелѣнія арестовать разныхъ молодыхъ студентовъ и четырехъ молодыхъ Адвокатовъ. Слышно, что у одного изъ арестованныхъ найденъ списокъ разныхъ лицъ, вѣроятно, принадлежащихъ къ заговору или о томъ знающихъ. Въ прошедшую ночь въ разныхъ кварталахъ города чиновники Полиціи арестовали много лицъ и отняли много оружія.

14-го Марта.

Король председательствовалъ вчера въ Министерскомъ Совѣтѣ.

— Оба Принца *Саксен-Кобургскіе* выѣхали отсюда вчера ночью съ 12-го на 13-ое въ Лондонъ.

— Въ *Journal de Paris* сообщено: „Депеша отъ 6-го Марта изъ Алжира извѣщаетъ, что въ Бонѣ произошло было возмущеніе, и по всему можно заключать, что цѣлю онаго было, овладѣть во время суматохи общественною казною. Главный зачинщикъ, съ оружіемъ въ рукахъ, умерщвленъ; подозрѣваемые въ соучастіи находятся въ рукахъ Правительства.“

— *Eclaircur de Toulon* въ одномъ листѣ своемъ отъ 9-го ч. с. м. пишетъ: „Мы надѣемся съ достовѣрностію извѣстить, что Министерствомъ постановило отправить въ Тангеръ морскую экспедицію, чтобы бомбардировать оный въ наказаніе за помощь, оказанную Мароканцами *Абдель-Кадеру*.“

— Академія надписей и изящныхъ наукъ на мѣсто умершаго *Монгеа*, 11-го с. м. избрала членомъ своимъ Г-на *Бюрнуфа*. Двумя прочими кандидатами были Гг. *Деппингъ* и *Шамполлонъ*.

— Напоследокъ Г-нъ *де Шатобрианъ* рѣшился издать при жизни свои записки. Онъ составляетъ 16 т., не слѣдуя хронологическому порядку; первое отдѣленіе содержитъ Министерство 1832 года и Испанскую войну. Г-нъ *Шатобрианъ* получитъ отъ книгопродавца: 1) наличными 150,000 франк. 2) ежегодно 12,000 фр. до окончанія печатанія; 3) пожизненный доходъ 25,000 фр., переходящій и на Г-жу *Шатобрианъ*.

— Мадридскія вѣдомости доходятъ здѣсь до 5-го. Выборы кончены почти во всѣхъ провинціяхъ и Палата Прокураторовъ, болѣею частію почти вновь составлена будетъ. *Eco del Comercio* жалуетъ на слабое дѣйствіе, произведенное на Мадридской биржѣ послѣдними финансовыми постановленіями Г-на *Мендизабала*. Фонды безпрестанно упадаютъ. Новые рекруты 100,000-наго набора распределены будутъ по провинціальнымъ полкамъ; но обученіе ихъ весьма плохо. Карлистскій партизанъ Священникъ *Батанеро*, прошедши всю провинцію Гвадалаксаро съ своимъ отрядомъ, переправился черезъ Дуэро и обратился въ провинцію Соріо.

— Въ кофейной *de la Renaissance*, одинъ гость бросилъ *Нинѣ Лассавъ*, въ лице чашку съ кофеемъ, и съ тѣхъ поръ сія дѣвушка болѣе въ буфетѣ не показывается. (*A.P.S.Z.*)

— Гизо, оставивъ мѣсто Министра, обратился къ историческимъ занятіямъ, не забывая однако же долга своего въ Палатѣ. Говорятъ, что онъ намеренъ издать Исторію Франціи, въ маленькомъ томикѣ, на нѣсколькихъ печатныхъ листахъ. Это карманное изданіе будетъ содержать важнѣйшіе факты и результаты, доселѣ не изданные знаменитымъ историкомъ министромъ. (*Свѣ. Пг.*)

Великобританія и Ирландія.

Лондонъ, 11-го Марта.

Сиръ Джонъ *Лионъ*, будучи Главнокомандующимъ войскъ въ обѣихъ Канадахъ, вмѣсто возвращающагося въ Англію Сиръ Д. *Колборне*.

— Россійскій Посланникъ давалъ въ Понедѣльникъ большой дипломатическій обѣдъ; на коемъ однакожь онъ самъ по болѣзни не находился; по сей же причинѣ не былъ онъ вчера у Короля и во время пріема.

— Въ Сѣверной Америкѣ предложенъ въ Конгрессѣ проектъ закона для успешнаго прекращенія дуэлей.

— По извѣстіямъ газеты *Morning Herald*, между

помощъ призываетъ. Въ то время отворено, — и полиція нашла совершенно устроенную прохорвню. Владелецъ дому не jest uwieziony, co bylo mylnie rozgloszone. Zapewniaja nawet, ze z odkrycia przez Kommissarza policyi, na miejscu zabranych, okazuje się, że gospodarz wypuszczając to mieszkanie w swym domu, swój tylko osobisty pożytek miał na celu, a bynajmniej nie troszczył się o to, na jaki to miejsce wynajmujący użytek obróci. Kommissarz więc gospodarza nie aresztował; ale sześciu młodzieńców, w mieszkaniu owym znalezionych, do Prefektury policyi zabral. Ilość znalezionej, gotowej już prochu, była tylko 150 funtów. Skutkiem tego odkrycia mnóstwo wydano rozkazów na uwięzienie różnych studentów i czterech młodych adwokatów. Słychać, że u jednego z uwięzionych młodzieńców znaleziono listę z imionami różnych osób, które zapewne do spisku należały, albo o nim wiedziały. Nocy przeszłej w różnych miasta kwartałach Urzędnicy policyi mnóstwo osób nanowo aresztowali, i wiele broni zabrali.

Dnia 14.

Król prezydował wczora na Radzie Ministrów.

— Obadwaj Xiążęta *Sasko-Koburscy* wyjechali ztąd nocy z dnia 12 na 13 do Londynu.

— W *Journal de Paris* czytamy: „Depesza pod d. 6 Marca z Algieru donosi, że w Bonie zaszyły były ruchy, i że wszystkiego wnosić można, że to uczyniono było w celu, ażeby podczas zamieszania zabrać kasę publiczną. Główny herszt z bronią w ręku zabity został; podeyrzani o należenie do tego buntu, znajdując się w ręku Rządu.“

— *Eclaircur de Toulon* w jednym swym numerze pod d. 9 t. m. zawiera: „Mamy nadzieję donieść z pewnością, że Ministerjum postanowiło wysłać do Tangeru wyprawę morską, ażeby bombardować to miasto, dla ukarania za pomoc, którą Marokanie dali *Abdel-Kaderowi*.“

— Akademia napisów i sztuk pięknych, na miejsce zmarłego *Mongez*, dnia 11 t. m. wybrała na Członka swego P. *Burnouf*. Dwa inni kandydaci byli Pano wie *Depping* i *Champollion*.

— Pan *Chateaubriand*, postanowił nakoniec wydać swoje pamiętniki za życia. Złożą one 16 tomów, nie trzymając się chronologicznego porządku; część pierwsza zawiera Ministerjum w roku 1832 i wojnę Hiszpańską. P. *Chateaubriand* otrzyma od księgarza: 1) 150 000 fr. w gotowiznie; 2) corocznie 12,000 fr. do ukoniecznia druku; 3) dochód dożywotni 25,000 fr. wynoszący, który przechodzi i na Panią *Chateaubriand*.

— Gazety Madryckie dochodzą tu do d. 5-go. Wybory we wszystkich prawie prowincjach ukonieczone zostały, a Izba Prokuratorów po większej części nanowo prawie złożoną będzie. *Eco del commercio* uskarża się na słabe działanie, jakie sprawiły na giełdzie Madryckiej ostatnie postanowienia finansowe P. *Mendizabala*. Papiery ciągle spadają. Nowy zaciąg ze 100,000 ludzi, rozdzielony będzie po półkach prowincjonalnych, ale wcale nie są ćwiczeni. Partyzant Karolistowski, Xiądz *Batanero*, przeszedłszy ze swym oddziałem całą prowincję Guadaluksara, przeprawił się przez Duero i udał się do prowincyi Sorio.

— W kawiarni *de la Renaissance* gość jeden rzucił *Ninie Lassave* filiżankę z kawą w oczy; od tego czasu pana ta nie pokazuje się w bufecie. (*A.P.S.Z.*)

— *Guizot*, porzuciwszy urząd Ministra, powrócił do prac historycznych, nie zapominając jednakże o obowiązku swoich w Izbie. Mówią, że ma wydać Historyę Francyi, w małej książeczce, z kilku arkuszy druku. Ta kieszonkowa książeczka zawierać w sobie będzie ważniejsze fakty i wypadki, dotąd nieogłoszone przez znamienitego historyka-ministra. (*P. P.*)

BRITANIA WIELKA I IRLANDYA.

Londyn, dnia 11 Marca.

Sir J. *Lyon* ma być Wodzem Naczelnym woysk w obu Kanadach, na miejscu powracającego do Anglii Sir J. *Colborne*.

— Poseł Rosyjski dawał w poniedziałek wielki obiad dyplomatyczny, na którym jednak sam, dla ciągłej słabości, znajdować się nie mógł; dla tęż przyczyny nie mógł być wczora u Króla na pokojach.

— W Ameryce - Północnej wniesiono na Kongress projekt prawa, którego celem jest skuteczne zapobieżenie pojedynkom.

— Podług gazety *Morning Herald*, między Hiszpa

Испанією и прежними ея колоніями въ Южной Америкѣ, во время Министерства *Torreno*, заключенъ былъ безусловный и совершенный трактатъ признанія оныхъ и находящимися въ Мадридѣ Колумбійскими Посланниками отправленъ къ ихъ правительствамъ, но *Mendizabal* по вступленіи въ Министерство, тотъ часъ трактатъ сей разодралъ и составилъ условія, которыя совершенно отвергнуты. *Mendizabal* намѣренъ дѣло сіе предложить Кортесамъ, и упомянутые Посланники согласились до того времени остаться въ Мадридѣ.

— Англійскій военный шлюпъ *Buzzard*, 27-го Ноября недалеко отъ рѣки Бонны, послѣ продолжительнаго преслѣдованія и упорнаго сраженія, взялъ корабль, на коемъ находилось 280 невольниковъ Негровъ. 15-го Марта.

Канцлеръ Казначейства Г. *Спрингс Рейсз*, давалъ въ воскресенье большой обѣдъ, на которомъ находились также Прусскій Посланникъ Баронъ *Бюловз*, Австрійскій Повѣренный въ дѣлахъ Г-нъ *Гуммеллауерз*, Графъ *Паллонз*, изъ Сардинскаго Посольства и Сиръ *Джонъ Гобгусз*.

— Маркизь *Ангелсеа* и сынъ его Лордъ *Жоржъ Паже*, возвратились изъ Парижа. Лордъ *Кларенсз Паже* остается еще тамъ, чтобы пользоваться врачебнымъ попеченіемъ Доктора *Ганемана*.

— Португальскій Посланникъ Баронъ *Монкорво*, выѣхалъ вчера въ Кале для встрѣчи Принца *Фердинанда* Саксенъ-Кобургскаго, супруга Португальской Королевы. Послѣ полудня отправился также Лордъ *Элфинстонз*, одинъ изъ Каммергеровъ, въ Довръ, куда ожидаютъ Принца и гдѣ сдѣланы всѣ приготовления къ его встрѣчѣ. Три королевскія кареты посланы въ Довръ, чтобы привезти Его Высочество съ свитою въ Кенсингтонскій Дворецъ. Принца сопровождаетъ братъ его и Князь *Лейнингенз*, сынъ Герцогини *Кентской*. Онъ не выѣдетъ прежде Апрѣля изъ Англій; онъ бы и прежде поѣхалъ, но этикетъ требуетъ дожидаться 28 Марта, дня кончины Герцога *Лейхтенбергскаго*.

— *Courrier* полагаетъ, что вчерашнее обращеніе Герцога *Веллингтона* съ Маркизомъ *Лондондерри*, въ засѣданіи Верхняго Парламента, можно почитать политическимъ между ними раздоромъ и что вѣрно скоро произойдетъ распря между партіями Карлтонскаго клуба и даже можетъ быть совершенное уничтоженіе онаго.

— Лорды Адмиралтейства, на сихъ дняхъ, въ слѣдствіе утвержденныхъ Парламентомъ расходовъ на умноженіе морской силы, дали повелѣніе въ Ливерпуль, Портсмутъ и пр. набрать столько матросовъ, сколько нужно на 15 кораблей. Вооруженіе сихъ кораблей, кои безъ сомнѣнія назначены будутъ въ Средиземное море, немедленно должно начаться.

— Британскій Посланникъ въ Мексикѣ Г-нъ *Пакенгамъ*, успѣлъ въ пользу Англичанъ сдѣлать исключеніе изъ закона, возбраняющаго каждому иностранцу отправлять молочную торгъ.

— Посланникъ Короля Аудига избранъ Почетнымъ Членомъ Атеней и Травеллерскаго клуба.

— *Атеней* уведомляетъ, подъ надзоромъ Даніила *О'Коннелла* будетъ издаваться періодическое сочиненіе *The Dublin Review*. (A.P.S.Z.)

Д а н и я.

Киль, 12-го Марта,

По приватнымъ письмамъ изъ Коппенгагена сообщаютъ, что крѣпость Кроненбургъ, повелительница Зунда, снабженная до сихъ поръ немногими пушками, нынѣ вооружена будетъ вполне и вообще приведена будетъ въ надлежащее оборонительное состояніе. Часть нашего флота также засуетилась и уже занимаются оснащиваніемъ линійныхъ кораблей. Это есть необходимымъ слѣдствіемъ вооруженія другихъ морскихъ державъ и предосторожностію для большей твердости неутралиитета, на всѣ возможные случаи. (A.P.S.Z.)

Разныя извѣстія.

По новѣйшимъ исчисленіямъ, народонаселеніе Австрійскихъ провинцій есть слѣдующее:

	кв. миль.	народонас.
Нижняя Австрія	708 —	1,246,000
Верхняя Австрія	400 —	835,000
Стирія	400 —	855,000
Иллирія	519 —	1,190,000
Тироль и Форарльбергъ	519 —	784,000
Богемія	949 —	3,888,000
Моравія и Силезія	482 —	2,037,000
Венгрія съ Славонією и Кроацією	4,181 —	10,472,000
Трансильванія	1,109 —	1,748,000
Галиція съ Буковиною	1,548 —	4,380,000

нія а давниѣшими ея осадями въ Поудниowej Америкѣ, за Министерствомъ *Torreno*, zawarty został bezwarunkowy i zupełny traktat uznania, i już przez obecnych w Madrycie Posłów Kolumbijskich do swoich Rządów odesłany, gdy *Mendizabal* za weyściem swém wnet traktat ten podał i ułożył warunki, które wręcz odrzucone zostały. *Mendizabal* chce rzecz tę wnieść na Kortezy, a Posłowie owi zgodzili się aż do tego czasu w Madrycie pozostać.

— Angielska szalupa wojenna, *Buzzard*, 27 Listopada, niedaleko rzeki Bonny, po długim ściganiu i upartej bitwie, zabrała okręt, na którym 280 niewolników Murzynów prowadzono.

Dnia 15.

Kancelarz Skarbu, P. *Spring Rice*, dawał w niedzielę wielki obiad, na którym znajdowali się, Poseł Pruski Baron *Bülow*, Austriacki Pełnomocnik P. *Hummelayer*, Hrabia *Pallon* z poselstwa Sardynskiego i Sir John *Hobhouse*.

— Margrabia *Anglesea* i syn jego Lord George *Paget*, powrócili z Paryża. Lord Clarence *Paget* jeszcze tam został na staraniu Doktora *Hahnemann*.

— Poseł Portugalski, Baron *Moncorvo*, wyjechał wczorą do Calais, dla spotkania Xięcia *Sasko-Koburskiego*, małżonka Królowej Portugalskiej. Po południu wyjechał także Lord *Elphinstone*, jeden z Siambelanów do Dover, gdzie Xięcia dziś oczekują, i poczynione są przygotowania dla jego przyjęcia. Trzy karety Królewskie do Dover posłano, ażeby J. K. Wysockość wraz z orszakiem do pałacu Kensington przywieść. Xiąże jest towarzyszony przez Brata swego, i Xięcia *Leiningen*, syna Xiężny *Kent*. Przed Kwietniem nie wyjedzie z Anglii; chociaż mógłby prędzej wyjechać; lecz etykieta wymaga oczekiwać rocznicy śmierci Xięcia *Leuchtenberskiego*, zmarłego dnia 28 Marca.

— *Courrier* mniema, że wczorajsze obejście się Lorda *Wellingtona* z Markizem *Londonderry* na posiedzeniu Izby Niższej, można uważać za polityczne między nimi nieporozumienie, i że zapewne wkrótce zaydą spory między stronnictwami Karltonskiego klubu, a nawet bydy może zupełne jego zniszczenie.

— Lordowie admiralicy, w tych dniach, skutkiem utwierdzonych przez Parlament wydatków na powiększenie siły morskiej, wydali rozkaz: ażeby w Liverpool, Portsmouth i t. d., zaciągnięto tyle marynków, ile potrzeba na 15 okrętów. Ubrajanie tych okrętów, które bezwątpienia przeznaczone będą na morze Szródziemne, niezwłocznie odbywać się zacznie.

— Poseł Angielski w Meksyku, P. *Pakenham*, potrafił dla korzyści Anglików uczynić wyłączenie od prawa, zabraniającego cudzoziemcom bawić się drobnym handlem.

— Poseł Króla Auidg, wybrany został honorowym Członkiem *Atheneum* i Klubu Travellers.

— *Atheneum* donosi, że pod dozorem Daniela *O'Connell*, będzie wychodziło pismo peryodyczne *The Dublin Review*. (A.P.S.Z.)

D a n i a.

Kiel, 12 Marca.

Podług prywatnych listów z Kopenhagi donosimy, że forteca Kroneburg, klucz do Zundu, która dotąd opatrzoną była niewielką działami, teraz będzie w zupełności uzbrojona, i w ogólności postawiona w obronnym stanie. Część floty naszej, także do stanu użycia przeznaczona, i już się zajmują około uzbrojenia okrętów liniowych. Jest to konieczne następstwo uzbrajania się innych Mocarstw morskich, i potrzebną ostrożnością dla większego ustalenia neutralności na wszelkie zdarzenie. (A.P.S.Z.)

ROZMAITE WIADOMOŚCI.

Według najnowszych obliczeń, ludność prowincyi Austriackich jest następująca:

	mil kw.	ludności.
Austria Niższa liczy	708 —	1,246,000
Austria Wyższa		835,000
Styrya	400 —	855,000
Illirya	519 —	1,190,000
Tyrol i Vorarlberg	519 —	784,000
Czechy	949 —	3,888,000
Morawia i Szlązk	482 —	2,037,000
Węgry ze Sławonią i Kroa- cją	4,181 —	10,472,000
Siedmiogrod	1,109 —	1,748,000
Galicja z Bukowiną	1,548 —	4,380,000

Далмація	274 —	326,000
Пограничныя поморья	143 —	420,000
Военныя поселенія	609 —	1,016,000
Ломбардія и Венеція	852 —	4,278,000

Вообще считается въ Австрійской Имперіи 12,295 кв. миль, и 33,482,000 народонаселенія. (Европейская Франція заключаетъ 10,050 кв. миль, и 32,560,000 жителей).

Изъ сихъ находится:

Славяне	14,875,000;
Нѣмцевъ	5,850,000;
Италянцевъ	4,400,000;
Маджаровъ	4,100,000;
Валаховъ	1,800,000;
Евреевъ	470,000;
Цыганъ	110,000;
Армянъ	13,500;
Грековъ	4,000 и проч.

Наиболѣе населенные города суть:

Вѣна имѣетъ жителей	319,000
Медіоланъ (въ Италіи)	130,000
Венеція (въ Италіи)	113,000
Прага (въ Богеміи)	102,000
Пестъ (въ Венгріи)	56,000
Лембергъ (въ Галиціи)	55,000
Верона (въ Италіи)	55,000
Тріестъ	46,000
Дибречинъ (въ Венгріи)	45,000
Грець (въ Сиріи)	40,000
Пресбургъ (въ Венгріи)	37,000
Брюнъ (въ Моравіи)	36,000
Падуа (въ Италіи)	35,000
Бресція (въ Италіи)	35,000
Терезіенштатъ (въ Богеміи)	34,000
Шегединъ (въ Венгріи)	32,000
Бергамо (въ Италіи)	32,000
Буда (въ Венгріи)	30,000
Виченца (въ Италіи)	30,000
Кронштадтъ (въ Трансильваніи)	30,000

(General. hist.-stat. Almanach für 1836). (D.P.)

— *Echo de la frontière* сообщаетъ, что въ окрестностяхъ Валансиенъ, появился новый Фра-Діаволо, который всю страну приводитъ въ ужасъ. Онъ вечеромъ входитъ въ дома, особливо тамъ, гдѣ одинъ женщины, запираетъ двери, кладетъ на столъ пистолеты, велитъ давать себѣ ѣсть и пить, что есть лучшаго, и разводитъ огонь въ каминѣ, а съ разсвѣтомъ уходитъ, ограбивъ, что найдетъ для себя выгоднѣе.

— Многочисленное посѣщеніе публики, новой оперы *Мейербергера*, доставило здѣшнимъ мошенникамъ удобство показать весь свой талантъ. Во время трехъ первыхъ представленій, схвачено около 60 воровъ, у коихъ найдено разныхъ поворованныхъ вещей, цѣною отъ 15 до 18 тысячъ фран.

— Корреспондентъ газеты *Morning-Herald*, находящійся въ Стамбулѣ, доставилъ отъ 3 Февраля слѣдующую роспись иностранныхъ кораблей, прибывшихъ 1835 г. въ Стамбулъ: „Черезъ Дарданеллы прибыло 989 кораблей, а именно: Россійскихъ 144, Греческихъ 300, Англійскихъ 183, Австрійскихъ 178, Сардинскихъ 98, Ионическихъ 56, Французскихъ 10, Тосканскихъ 6, Неаполитанскихъ 5, Голландскихъ 3, Ганноверскихъ 2, Американскій 1, Испанскій 1, Пруссійскій 1 и Бельгійскій 1. Съ Чернаго моря прибыло 759, т. е. Россійскихъ 239, Австрійскихъ 126, Греческихъ 122, Англійскихъ 113, Сардинскихъ 89, Ионическихъ 57, Неаполитанскихъ 5, Тосканскихъ 5, Ганноверскихъ 2, Испанскій 1, Голландскій 1 и Бельгійскій 1. Въ 1834 г. прошло черезъ Дарданеллы 892 корабля, а съ Чернаго моря прибыло 560, а потому число первыхъ увеличилось 97, а другихъ 199.

— Г. Ризардъ въ Дрейтвичѣ, изобрѣлъ весьма искусственный и полезный механизмъ, распространяющій выгоды часовъ. На срединѣ циферблата, находится вѣрное изображеніе земли, вокругъ коей движутся времена года, окруженные усѣянными звѣздами небомъ. Подъ звѣздами луна, въ томъ видѣ, какъ она на небѣ совершаетъ оборотъ вокругъ земли, съ ущербомъ и наращеніемъ, время ея восхожденія и захожденія, пунктъ на небѣ, гдѣ она во всякое время находится и число градусовъ разстоянія отъ солнца. Часы и минутой дня показываетъ солнце, коего стояніе, востокъ и западъ также съ точностію видѣть можно, равномерно созвѣздіе, черезъ которое оно проходитъ, число, въ которомъ оно въ таковое вступаетъ и число звѣздъ. Кроме сего, часы сіи показываютъ день, наименованіе и число дни и мѣсяца, дни седмицы съ изображеніемъ бога, отъ коего день названъ, видъ Лондона съ Темзою и мостомъ, съ показаніемъ во всякое время прилива и отлива морскаго для Лондона. Сія часть и луна съ совершенною точностію исчислены и устроены. Весьма трудно посредствомъ ма-

Далмація	274 —	326,000
Pogranicze morskie	143 —	420,000
Granica wojskowa	609 —	1,016,000
Lombardia i Wenecya	852 —	4,278,000

W ogóle liczy cesarstwo Austriackie 12,295 mil kw. i 33,482,000 ludności. (Francya Europeyska 10,050 mil kw. i 32,560,000 mieszkańców).

Z tych jest:

14,875,000 Słowian;
5,850,000 Niemców;
4,400,000 Włochów;
4,100,000 Madziarów;
1,800,000 Wołochów;
470,000 Żydów;
110,000 Cyganów;
13,500 Ormianów;
4,000 Greków i t. d.

Najludniejsze miasta są:

Wiedeń mający ludności	319,000
Medyolan (we Włoszech)	130,000
Wenecya (we Włoszech)	113,000
Praga (w Czechach)	102,000
Pest (w Węgrzech)	56,000
Lwów (w Galicyi)	55,000
Werona (we Włoszech)	55,000
Triest	46,000
Debreczyn (w Węgrzech)	45,000
Grätz (w Styryi)	40,000
Presburg (w Węgrzech)	37,000
Brünn (w Morawii)	36,000
Padwa (we Włoszech)	35,000
Brescia (we Włoszech)	35,000
Theresienstadt (w Czechach)	34,000
Szegedin (w Węgrzech)	32,000
Bergamo (we Włoszech)	32,000
Buda (w Węgrzech)	30,000
Vicenza (we Włoszech)	30,000
Kronstadt (w Siedmiogrodzie)	30,000

(General. hist.-stat. Almanach für 1836). (D.P.)

— *Echo de la frontière* donosi, iż w okolicach Valenciennes zjawił się nowy Fra-Diavolo, który strachem napęłnia całą okolicę. Wchodzi on wieczorem do domów, mianowicie tam, gdzie są same kobiety, zamyka drzwi, kładzie na stole pistolety, każe sobie dawać jeść i pić co najlepszego, palić na kominku, a ze świtem znika, zabierając co znajdzie najdogodniejszem dla siebie.

— Liczne uczęszczanie publiczności na nową operę *Meyerbeera*, posłużyło tutejszym rzeźmieszkom do rozwinięcia całej swej zgręczności. Podczas pierwszych trzech przedstawień, ujęto do 60 tych złodziei, przy których znaleziono 15 do 18 tysięcy fr. wartości w różnych skradzionych przedmiotach.

— Korrespondent gazety *Morning-Herald*, będący w Stambule, przestał pod d. 3 Lutego następujący wykaz okrętów zagranicznych, przybyłych w roku 1835 do Stambułu: „Przez Dardanellę przepłynęło 989 okrętów, to jest: 144 Rosyjskich, 300 Greckich, 183 Angielskich, 178 Austriackich, 98 Sardyńskich, 56 Jońskich, 10 Francuzkich, 6 Toskańskich, 5 Neapolitańskich, 3 Hollenderskie, 2 Hannowerskie, 1 Amerykański, 1 Hiszpański, 1 Pruski i 1 Belgicki. Z morza Czarnego przybyło 759 okrętów, to jest: 239 Rosyjskich, 126 Austriackich, 122 Greckich, 113 Angielskich, 89 Sardyńskich, 57 Jońskich, 5 Neapolitańskich, 3 Toskańskie, 2 Hannowerskie, 1 Hiszpański, 1 Hollenderski i 1 Belgicki. W roku 1834 przepłynęło przez Dardanellę 892 okrętów, a z morza Czarnego przybyło ich 560; liczba więc pierwszych powiększyła się o 79, a drugich o 199.

— Pan *Richards* w Dreitwich wynalazł nader sztuczny i użyteczny mechanizm, rozprzestrzeniający bardzo użytek zegaru. W środku cyferblatu znajduje się dokładne wyobrażenie ziemi, około której poruszają się pory roku, otoczone gwiazdowym firmamentem. Pod gwiazdami sięgając, w kształcie, jaki właśnie zajmuje na niebie, odhyla codzienny bieg naokoło ziemi, z zmniejszaniem się i powiększaniem, czas jego wschodu i zachodu, punkt nieba, gdzie każdym razem stoi, i liczbę stopni oddalenia od słońca. Godzinę i minutę dnia oznacza słońce, którego stanowisko, wschód i zachód widzieć również można z największą dokładnością; podobnie konstellacyą, przez którą przechodzi, dzień, w którym wchodzi w takową, i liczbę gwiazd. Oprócz tego, zegar ten wskazuje dzień, nazwisko i liczbę dni miesiąca, dni tygodnia wraz z wizerunkiem bożka, od którego dzień nazwany; nadto widok Londynu z Tamizą i mostem, z ukazaniem wylewu i ustępu morza dla Londynu. Ta część i księżyc z największą dokładnością są urządzone i obliczone. Jest to nader trudnem, przedstawić przez machinę bieg księżyca naokoło ziemi, lecz

шины представить оборотъ луны вокругъ земли, но на сихъ часахъ сдѣлано это столь удачно, что чрезъ несколько лѣтъ, едва примѣтна разница въ несколькихъ минутахъ. Достоинство сихъ часовъ увеличивается еще простотою своего состава, который оттого не такъ скоро портится. Циферблатъ, не смотря на столь много изображенныхъ на немъ предметовъ, не больше обыкновенныхъ стѣнныхъ часовъ, и однако все на ономъ совершенно видно; каждая часть имѣетъ свое мѣсто и одно другому ничуть не мешаетъ. Впрочемъ такіе часы не много больше стоятъ обыкновенныхъ, которые заводятся чрезъ недѣлю.

— Газеты сообщаютъ: „*Паганини* оставилъ пальму, которою онъ доселѣ украшался; *Ола-Булъ* признанъ первымъ виртуозомъ на скрипкѣ въ Европѣ. Онъ Шведъ; Парижане, слышавшіе его въ первый разъ, были отъ него въ величайшемъ восторгѣ. Между прочимъ, онъ отличается тѣмъ, что, если *Паганини* игралъ на одной только струнѣ, то онъ играетъ на 4-хъ, и симъ образомъ разыгрываетъ наилучшій квартетъ, безъ помощи трехъ прочихъ особъ.“

— Устройство банка въ Марсели пришло уже въ исполненіе. 16-го ч. банкъ сей начнетъ свои дѣйствія.

— Достоверно извѣстно, что Г-жа *Румфорцъ*, вдова гослѣ *Лавоазье*, завѣщала при своей смерти, недавно послѣдовавшей, славному Астроному *Араго*, въ наслѣдство 2,500,000 фран. присовокупивъ, что она дѣлаетъ сей подарокъ *первому ученому въ свѣтѣ*.

— Извѣстный Орѣнталистъ, *Иосифъ Гаммеръ*, получилъ отъ Императора Австрійскаго титулъ Барона и гербъ дома Графовъ *де-Бургъ-Шталъ*, коихъ мужское поколѣніе въ 1817 году пресѣклось, а также и имѣніе Гейнфельдъ. (G. C.)

— Въ послѣднее время, замѣчены чрезвычайныя пятна или углубленія на Солнцѣ. По наблюденіямъ Г-на *Постельмайра* въ Мюнхенѣ, большое отверстіе, замѣченное имъ 21-го (Февраля, 23 ч. с. м. приняло видъ продолговатый и въ наибольшемъ діаметрѣ показывало 28', что равняется Географическому пространству 2,805 миль. На сѣверномъ краѣ сего огромнаго углубленія, обнаруживался рядъ другихъ меньшихъ отверстій, а въ 5' 48" къ западу отъ оного, видно было еще малое отверстіе, которое 25-го ч. исчезло, а большое отверстіе приняло видъ почти кругообразный и содержало еще въ діаметрѣ 26', или 2,604 геогр. миль, что равняется плоской поверхности въ 5,528,394 квад. миль. Также 25-го ч. среди группы находящейся въ западной сторонѣ, обнаружилось еще нѣсколько новыхъ пятенъ, коихъ Г. *Постельмайръ* 23-го не видѣлъ. Всѣ сїи группы находились на сѣверномъ полушаріи солнца. (A.P.S.Z.)

— Легкіе морозы возстановили на время сообщеніе между разными частями Петербурга; въ продолженіе цѣлой недѣли, жители были заточены въ домахъ, не непроезжимости улицъ. Не было возможности ѣздить ни въ саняхъ, ни на колесахъ: нынѣ же, въ нѣкоторыхъ улицахъ, отдаленныхъ отъ центра города, санный путь довольно хорошъ, и мы можемъ указать цѣлю прогулокъ домику Колобовой, въ Ямской (испугались, далеко?), противъ церкви Іоанна Предтечи. Въ этомъ домикѣ помѣщается стадо оленей, пригнанныхъ изъ самыхъ сѣверныхъ странъ нашего очечества; за ними ухаживаютъ Самоѣды, въ національномъ костюмѣ. Если бы на Невскомъ Проспектѣ еще былъ санный путь, новые гости, запряженные цугомъ въ Лапландскія санки, отправились бы сами осматривать столицу; теперь же олени, какъ *раки на мели*, и приглашаютъ любопытныхъ къ себѣ въ гости.

— Одинъ Парижскій врачъ изобрѣлъ такъ называемое *акустическое масло*, которое служитъ лучшимъ средствомъ для излеченія глухоты. Изобрѣтатель уже получилъ на это открытіе привилегію.

— Въ Сѣверо-Американскихъ Штатахъ считается 103,000 матросовъ, но изъ нихъ только 6,000 чело-вѣкъ служатъ на военныхъ корабляхъ; прочіе же занимаются работами въ гаваняхъ и морскими поѣздками около береговъ; большая часть изъ нихъ служатъ на купеческихъ корабляхъ.

— Нѣкто *Ренкнаръ*, въ Лютихѣ, сдѣлалъ для Бельгійской Королевы чугунный письменный столикъ, который чистотою отдѣлки, украшеніями и изящнымъ вкусомъ превосходить все, что до нынѣ сдѣлано было подобнаго.

— Недавно въ Лионѣ приклеено было на углахъ всѣхъ улицъ объявленіе, что двое молодыхъ людей, красивой наружности, получившихъ хорошее воспитаніе, и имѣющихъ каждый 35,000 франковъ капитала, желаютъ жениться, а потому и приглашаютъ къ себѣ на смотръ всѣхъ молодѣнкихъ дѣвушекъ и вдовъ, желающихъ выйти замужъ. (Свѣ. П.)

на томъ zegarze udało się to tak wyborne, że dopiero po kilku latach spostrzegać się daje różnica kilka minut. Wartość tego zegaru podwyższa się jeszcze przez prostotę składu, który z tego powodu nie tak łatwo się psuje. Cyferblat, pomimo licznych rzeczy, na nim oznaczonych, nie jest większy od zwyczajnego, a jednak wszystko wyraźnie oznaczyć można; każda część ma swoje miejsce, a przecież nie się nie wikła. Zresztą, zegar podobny nie wiele więcej kosztuje, jak podwójną cenę zwyczajnego, który się na 8 dni nakręca.

— Pisma peryodyczne donoszą: „*Paganini* złożył palmę skrzypcową, którą dotąd piastował; *Ola-Bull*, pierwszym skrzypakiem ogłoszony został w Europie. Jest on Szwedem; Paryżanie, którym dał się słyszeć, wprawieni są w najwyższe zachwycenie. Między innymi jego sztukami, jest ta, że, nie tak, jak *Paganini*, na jednej tylko gra strunie, ale na 4 razem, w ten sposób, że wykonywa najdoskonalszy kwartet, bez trzech pomocników.“

— Urządzenie banku w Marsylii, przyszło już do skutku. Dnia 16 rozpocznie tenże bank czynności swoje.

— Wiadomo jest z pewnego źródła, iż Pani *Rumfort*, wdowa po *Lavoisierre*, przy zgonie swoim, który nie dawno nastąpił, zapisała sławnemu astronomowi *Arago*, dziedzictwo 2,500,000 fr. Testatorka oświadczyła, iż czyni ten dar *pierwszemu uczonemu świata*.

— Znany Orientalista, *Józef Hammer*, mianowany został przez Cesarza Jmci Austriackiego Baronem, przy czem otrzymał herb domu Hrabów *de Bourg-Stall*, których linia męzka w 1817 roku wygasła, i dobra Heinfeldt. (G. C.)

— Ostatniemi czasy dostrzeżone zostały nadzwyczajne plamy, czyli raczej jaskinie, w słońcu. Według postrzeżeń P. *Postelmayr*, w Munich, wielki otwór, zauważany przezeń 21 Lutego, 23 t. m. przybrał postać podługowatą i w największej średnicy okazywał 28', co równa się przestrzeni geograficznej 2,805 mil. Na północnym brzegu tej ogromnej otchłani, okazywał się cały szereg innych otworów pomniejszych, zaś o 3' 48" na zachód od niej widać było inny jeszcze mały otwór, który atoli 25 t. m. zniknął, a wielki otwór przybrał znowu postać prawie kołistą i miał jeszcze w średnicy 26', czyli 2,604 mil geograficznych, co wyrównywa powierzchnię płaskiej 5,528,394 mil kwadratowych. Podobnie 25-go, wśród grupy znajdujący się na zachód, ukazała się wielka liczba plam nowych, których 23-go, Pan *Postelmayr* nie widział. Wszystkie te grupy znajdowały się w północnej słońca półkuli. (A.P.S.Z.)

— Lekkie mrozy przywróciły na czas komunikacyę między różnemi częściami Stolicy: przez cały tydzień, mieszkańcy siedzieli jakby zamknięci w domach, dla niepodobieństwa przyszedł po ulicach. Niepodobieństwo było jeździć sankami, ani końmi; teraz zaś w niektórych ulicach, oddalonych od środka miasta, sanna droga dosyć dobra, i możemy wskazać cel przejażdżki — domek *Kołoboway* na *Jamskiej* (przelecieli się, daleko?), naprzeciw kościoła *Sw. Jana Chrzciela*. W domku tym umieszczone jest stado reniferów, przypędzonych z krain najpółnocniejszych naszej oyczyzny; chodzą około nich *Samojedowie*, w narodowym ubiorze. Gdyby na *Newskim Prospekcie* była jeszcze sanna droga, nowe goście, zaprężone cugiem do san *Lapońskich*, samoby ruszyły na oglądanie Stolicy; teraz zaś renifery, jak *raki w piasku*, zapraszają ciekawych do siebie w gościnę.

— Medyk jeden Paryżki wynalazł olejek, który nazwał *olejkiem akustycznym*, służącym za najlepszy środek do leczenia głuchoty. Wynalazca otrzymał już przywilej na to swe odkrycie.

— W Stanach Północno-Amerykańskich liczą 103,000 maytków, ale z nich 6,000 tylko służy na okrętach wojennych; inni zaś zajmują się robotami w portach i żegluga przybrzeżną; większa z ich część zostaje na kupieckich okrętach.

— Niejaki *Renknar*, w *Leodyum*, zrobił dla *Królowej Belgickiej* stolik do pisania z łanego żelaza, który z czystości roboty, ozdób i wybornego gustu, przewyższa to wszystko, co dotąd w podobnym rodzaju było zrobione.

— Niedawno w *Lyonie* przybite było na rogach wszystkich ulic uwiadomienie, że dwóch młodzieńców, kształtnej postawy, mających dobre wychowanie, i kapitału każdy po 35,000 fr., chcą się ożenić, zapraszają przeto do siebie, dla ich widzenia, wszystkie młode panienki i wdowy, życzące sobie wyuśdź za mąż.

(P. P.)